

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **L. S.,** zastoupený Mgr. Davidem Cagašem, advokátem se sídlem Jaklovecká 18, Ostrava – Slezská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 7. 2015, č. j. 61 Az 6/2012 – 229,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 7. 2015, č. j. 61 Az 6/2012 – 229, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 16. 7. 2015, č. j. 61 Az 6/2012 – 229, zamítl žalobu, jíž se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 5. 4. 2012, č. j. OAM-1-36/VL-20-P10-P03-2007, kterým zamítlo jeho žádost o prodloužení doplňkové ochrany udělené podle ust. § 14a zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a neprodloužilo doplňkovou ochranu pro existenci důvodu podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že závěr ministerstva o nemožnosti vedení paralelního trestního stíhání ve dvou státech není správný. Zásadní spornou otázkou však podle jeho názoru je, zda stěžovateli v případě jeho návratu na Ukrajinu nadále hrozí trestní stíhání, příp. odsouzení a uvěznění. Její posouzení je totiž rozhodující pro závěr o zákonnosti napadeného správního rozhodnutí. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel v průběhu soudního řízení předložil potvrzení Ministerstva vnitra Ukrajiny, že je trestně stíhán podle ust. § 263 odst. 1 trestního zákoníku Ukrajiny. Na základě sdělení Generální prokuratury Ukrajiny ze dne 17. 12. 2014 a připojeného výpisu z evidence OSK UMVS Ukrajiny v Ivanofrankivské oblasti, které si krajský soud vyžádal prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti, pak dospěl k závěru, že stěžovatel nejen v současné době, ale ani v době vydání napadeného správního rozhodnutí nebyl

trestně stíhán v zemi původu, a proto mu nehrozilo nebezpečí vážné újmy pro případ jeho uvěznění. S ohledem na uvedená zjištění ministerstvo nepochybilo, když stěžovatelovu žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítlo a doplňkovou ochranu neprodloužilo pro existenci důvodu podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu, protože nebezpečí jeho trestního stíhání pro případ návratu do země původu zaniklo.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., ve které namítal, že existují značné pochybnosti o správnosti a úplnosti závěru, k němuž dospěl krajský soud, a to s ohledem na důkazy, které předložil. Zejména jde o výpisy z Rejstříku trestů Ukrajiny ze dne 25. 5. 2011, 12. 6. 2014 a 21. 5. 2015, ze kterých vyplývá, že vůči stěžovateli je nadále vedeno trestní stíhání. Krajský soud pouze uvedl, že sdělení Generální prokuratury Ukrajiny ze dne 17. 12. 2014 považuje za směrodatné, neboť bylo vyžádáno oficiální cestou přes Ministerstvo spravedlnosti. Důkazy předložené stěžovatelem nijak nehodnotil, ani je nevzal v potaz pro svá skutková zjištění, která jsou rozvedena v odůvodnění rozsudku, a v neposlední řadě ani nezdůvodnil, proč k nim nepřihlížel. Tento postup krajského soudu je podle stěžovatele chybný, neboť předložené výpisy z Rejstříku trestu Ukrajiny, ve kterých jsou evidována i dosud neukončená trestní řízení, jsou jediným oficiálním a relevantním důkazem o tom, zda je na Ukrajině vůči jeho osobě vedeno trestní řízení či nikoliv. Podle stěžovatelova přesvědčení jakékoliv vyjádření či sdělení úředníka ministerstva nebo prokuratury je oproti oficiálnímu výpisu z rejstříku trestu „pouhým“ podpůrným podkladem. V žádném případě mu nelze přikládat stejnou váhu, či dokonce vyšší, jak to učinil krajský soud. Právě stěžovatelem průběžně předkládané výpisy z rejstříku trestů, ze kterých je zřejmé, že je proti němu nadále vedeno trestní stíhání, jsou rozhodným důkazem, z něhož lze učinit závěr, že jeho žaloba je důvodná. Pokud nelze učinit z předložených výpisů jednoznačný závěr, že je stěžovatel stále na Ukrajině trestně stíhán, tak lze z nich dovodit důvodné pochybnosti o sdělení Generální prokuratury Ukrajiny. V žádném případě však nelze tyto pochybnosti bez povšimnutí přejít a učinit závěr, že trestní stíhání proti stěžovateli již na Ukrajině není vedeno. Proto měl krajský soud napadené správní rozhodnutí vedle přezkoumání v mezích žalobních bodů, vycházeje ze skutkového a právního stavu, který byl dán v době vydání správního rozhodnutí, také přezkoumat s přihlédnutím k aktuální situaci a stavu v zemi původu, což se nestalo. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že trvá na správnosti rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany, i na tom, že se dostatečně zabývalo všemi tvrzeními stěžovatele, kterými zdůvodnil svou žádost. V daném případě bylo jednoznačně prokázáno, že trestní věc stěžovatele převzala z Ukrajiny Česká republika, přičemž paralelně vedené trestní řízení v obou zemích není z hlediska mezinárodního práva přípustné, a Ukrajina již tedy žádné trestní řízení proti stěžovateli nevede. Není tedy důvod se domnívat, že stěžovatelův život je ohrožen ve smyslu vážné újmy. Námitky stěžovatele nemají opodstatnění, což ostatně dostatečně podrobně vyhodnotil i krajský soud v napadeném rozsudku, s jehož odůvodněním se ministerstvo ztotožňuje. Proto navrhlo, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Protože stěžovatel podal kasační stížnost i z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se Nejvyšší správní soud nejprve touto stížní námitkou, protože by bylo předčasné, aby se zabýval právním posouzením věci samé, pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný.

Jak vyplývá z ustálené judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 – 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 – 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku.

Pokud jde o meritum věci, krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku omezil na posouzení otázky, zda v případě návratu na Ukrajinu hrozí stěžovateli i nadále trestní stíhání, příp. odsouzení a uvěznění. Jeho negativní závěr v tomto směru vychází pouze ze sdělení Generální prokuratury Ukrajiny ze dne 17. 12. 2014. V soudním spisu jsou však založena dvě sdělení Generální prokuratury Ukrajiny, a to jednak ze dne 29. 9. 2014 v ukrajinském a anglickém jazyce, které se týká trestního stíhání podle § 121 odst. 2 Trestního zákona Ukrajiny, a jednak ze dne 17. 12. 2014 v ukrajinském a anglickém jazyce, které se týká trestního stíhání podle § 212 odst. 2 Trestního zákona Ukrajiny, přičemž pouze toto sdělení je přeloženo do českého jazyka. Z odůvodnění napadeného rozsudku pak není zřejmé, zda se s ohledem na uvedená odlišná ustanovení trestního zákona jedná o dvě různá sdělení týkající se trestních stíhání ohledně různé trestně činnosti, nebo zda jde z hlediska jeho obsahu o totožné sdělení, ve kterém pouze došlo k překlepu v označení příslušného paragrafu trestního zákona a které se tak vztahuje k jednomu a témuž trestnímu stíhání. Z odůvodnění napadeného rozsudku také není zřejmé, že by se krajský soud zabýval tvrzením stěžovatele, že je na Ukrajině stále trestně stíhán podle § 263 odst. 1 Trestního zákona Ukrajiny, což opakovaně v průběhu správního i soudního řízení dokládal potvrzeními Ministerstva vnitra Ukrajiny, i když existenci těchto potvrzení v odůvodnění rozsudku zmiňuje. Nijak je ale nehodnotí a ani neuvádí, proč k nim nepřihlížel.

Krajský soud tedy pochybil, pokud dospěl k závěru o neexistenci hrozby trestního stíhání a uvěznění stěžovatele na Ukrajině, aniž by se zabýval rozporem ve sděleních Generální prokuratury Ukrajiny a dále rozporem jejich obsahu s obsahem potvrzení

Ministerstva vnitra Ukrajiny, která předložil stěžovatel. Rozsudek krajského soudu je tak nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Stěžovatel rovněž vytýkal krajskému soudu, že při rozhodování nezohlednil aktuální situaci na území Ukrajiny.

Podle ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu však ve věcech mezinárodní ochrany mohou existovat výjimečné okolnosti, které odůvodňují prolomení pravidla stanoveného v citovaném ustanovení. Je tomu tak tehdy, pokud (1) stěžovatel v řízení před soudem uvede skutečnosti, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu, (2) tyto skutečnosti nebyly bez vlastního zavinění stěžovatele předmětem zkoumání správního orgánu, (3) zároveň se o těchto skutečnostech lze domnívat, že by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany, a (4) soud neshledá dostatečné záruky, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení. Otázku možného prolomení ust. § 75 odst. 1 s. ř. s. je třeba posuzovat vždy individuálně ve vztahu ke konkrétní situaci žadatele o udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010 – 76, a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131).

O splnění první a druhé podmínky není pochyb. Ke zhoršení politické situace na Ukrajině došlo až v průběhu řízení o žalobě před krajským soudem, tedy po vydání napadeného rozhodnutí ministerstva. Je tedy zřejmé, že stěžovatel nemohl uplatnit tuto skutečnost ve správním řízení. Pokud jde o splnění třetí podmínky, skutečnost tvrzená stěžovatelem by mohla mít vliv na posouzení možnosti udělit mu doplňkovou ochranu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V této souvislosti je ale třeba poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, kdy v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, byl vysloven závěr, že „*v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.*“ Na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Rovněž tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že místem pobytu stěžovatele na Ukrajině bylo město Ivano-Frankivsk, které je v západní části země, a tedy není ozbrojeným konfliktem dotčeno.

Nejvyšší správní soud však neshledal splnění čtvrté podmínky. V řízení o udělení mezinárodní ochrany totiž žadatel může podat opakovanou žádost, pokud splní podmínky přípustnosti podle ust. § 10a písm. e) zákona o azylu. V dané věci Nejvyšší správní soud nepochybuje, že případná nová žádost stěžovatele by byla přípustná vzhledem k povaze skutečnosti, kterou nově namítal v řízení před soudem. Tento závěr zdejší soud považuje

za dostatečnou záruku, že nová skutečnost (změna politické situace na Ukrajině) bude dodatečně posouzena v novém správním řízení, proto neshledal důvod k prolomení pravidla stanoveného v § 75 odst. 1 s. ř. s. (za použití § 120 s. ř. s.). Předmětná námitka stěžovatele je proto nedůvodná.

Z výše uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle ust. § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu